

NOG KRASSERE KNARRREN

TEKST
Harry van den Tweel

AWVN
100 JAAR
vernieuwend
werkgevers

AWVN is met haar 100 jaar een krasse knar, maar bij de werkgeversvereniging zijn 25 leden (of beter: hun oudste voorloper) aangesloten die liefst 200 jaar of ouder zijn. Een overzicht.

Papierfabriek Van Gelder in Velsen aan de oever van het Noordzeekanaal, 1914.
Foto: Spaarnestad

Crown Van Gelder 334 jaar

In 1981 ging Van Gelder failliet, maar al in 1983 maakte de papierfabriek in Velsen een doorstart. De geschiedenis van Crown Van Gelder gaat terug tot 1685, toen oliemolen de Eendragt in Wormer windrecht kreeg. Dik veertig jaar later werd die molen omgebouwd tot papiermolen. En weer een kleine zestig jaar later deed de eerste Van Gelder z'n intrede in het bedrijf. Van Gelder had tot het faillissement vestigingen in Wormer, Velsen, Apeldoorn en Renkum. Alleen die laatste vestiging (uit 1912) leeft nog voort, als Smurfit Kappa Parenco. Dat bedrijf is eveneens bij AWVN aangesloten.

1685

1615

Grolsch 404 jaar

In 1615 begonnen als brouwer van Grolsche bieren in Groenlo (destijds *Grol* geheten). De brouwerij werd in de 19de eeuw bekend als 'De Klok'. In 1897 kocht brouwersfamilie De Groen het bedrijf. Toen deed ook de klassieke halve-literfles, met porseleinen kop, rubberen ring en een metalen beugel, z'n intrede.

1616

Vopak 403 jaar

De historie van dit bedrijf, gespecialiseerd in de opslag en overslag van o.a. gassen en olieproducten, gaat terug tot 1616. Toen, in het VOC-tijdperk, organiseerde een groep Amsterdamse dragers die het vervoer van de ladingen van de schepen aan de kades naar de stadswaag verzorgden, zich in het Blaauwhoedenveem (een *veem* is een bedrijf voor goederenopslag).

1618

Schut Papier 401 jaar

Begonnen in 1618 met 'De Veentjes' – een watermolen met papierfabriek in Heelsum. In 1710 werd het bedrijf verkocht aan de familie Schut. Pas sinds 1977 staat er geen Schut meer aan het roer van de fabriek.

1683

Koninklijke Brill 336 jaar

Grondlegger van Neerlands' oudste uitgeverij, gespecialiseerd in wetenschappelijke publicaties, is Jordaan Luchtmans. De laatste nazaat van Luchtmans trok zich in 1848 terug, waarna Evert Jan Brill de in 1683 gestichte uitgeverij/boekhandel in Leiden overnam.

1661

Neenah Coldenhove 358 jaar

Nog een papierfabrikant uit Eerbeek. In 1661 kreeg Rudolff Boshoff, de toenmalige eigenaar van kasteel Coldenhove, het recht om een papiermolen aan te leggen. Die verpachtte hij aan Jan Hummen. De molen kreeg de naam de Hummensemolen.

1657

DS Smith Paper De Hoop 362 jaar

Roots gaan terug tot papiermolen 'De Hoop' (1657, Eerbeek). Sinds 1990 onderdeel van Svenska Cellulosa Aktiebolaget (SCA). Tot 2012, toen SCA de verpakkingsactiviteiten onderbracht bij het Britse DS Smith.

1704

Koninklijke Ten Cate 315 jaar

Voortgekomen uit H. ten Cate Hzn. & Co, een in Almelo gevestigd handels- en handwerkbedrijf uit 1704, dat in de 19de eeuw uitgroeide tot een belangrijk industrieel textielbedrijf. In 1957 vond de fusie plaats met de Koninklijke Stoomweverij (gesticht in 1836) uit Nijverdal. Daar, en onder andere in Hengelo, heeft Ten Cate nog een grote vestiging. Sinds 1 oktober 2019 heeft het bedrijf textielstad Almelo verlaten.

1719

Bavaria 300 jaar

Sinds 1773 onafgebroken in het bezit van de familie Swinkels – inmiddels staat de zevende generatie aan het roer. Maar de geschiedenis gaat nog iets verder terug: het begon allemaal met brouwerij 'De Kerkdijk' in Lieshout, waarvan in 1719 voor eerst melding wordt gemaakt.

1720

ASR 299 jaar

Historie begint in 1720 met N.V. Maatschappij van Assurantie, Discontering en Beleening der Stad Rotterdam. In eerste instantie deed Stad Rotterdam, zoals de verzekeraar in de wandeling ging heten, vooral aan verzekeringen voor zeeschepen.

Bij de totstandkoming van dit artikel is mede gebruik gemaakt van de lijst van 1.260 Nederlandse, nog actieve ondernemingen van 100 jaar en ouder, samengesteld door Marius van Nieuwkerk (*Onze oudste bedrijven*).

1720

ABN AMRO 299 jaar

De oudste wortels van de bank reiken tot in de achttiende eeuw, toen Gregorius Mees in 1720 toetrad tot de Rotterdamse kassiersfirma Cordelois, De Vrijer & Mees. Zoon Rudolf volgde Gregorius op en wijzigde in 1786 de firmanaam in R. Mees & Zoonen.

1722

PPG 297 jaar

Oudste voorganger: De Gekroonde Schoen. In de gelijknamige molen in Westzaan begon Pieter Schoen in 1722 met het malen van verfpigmenten.

1737

Van Lanschot 282 jaar

Begonnen als handelshuis in Den Bosch in 1737. Oprichter Cornelis van Lanschot was gespecialiseerd in de klein- en groothandel in koloniale waren, die hij bij de Verenigde Oost-Indische Compagnie inkochte.

PostNL en Koninklijke KPN 220 jaar

In 1799 nam de staat het beheer van briefpost op zich. In de loop van de tijd kreeg het Staatsbedrijf der Posterijen ook telegrafie en telefonie in haar portefeuille. Uit de in 1989 verzelfstandigde PTT is zowel KPN als PostNL voortgekomen.

1799

Een auto van de posterijen voor het postkantoor in Rotterdam, 1919. Foto: Spaarnestad

De Nederlandsche Bank aan de Oude Turfmarkt in Amsterdam (tegenwoordig Allard Pierson museum), 1937. Foto: Stadsarchief Amsterdam

1814

De Nederlandsche Bank 205 jaar

In 1814 opgericht door koning Willem I – als kredietinstelling (om leningen aan het bedrijfsleven te verstrekken) én als circulatiebank (bank die van de overheid het recht kreeg om bankbiljetten uit te geven).

1741

Coöperatie VGZ 278 jaar

Ontstaan in Nijmegen als Broederschap de Timmermansbus: enkele timmerlieden richtten in 1741 een fonds op om daaruit hun doktersrekeningen te kunnen betalen.

1743

ING 276 jaar

Oudste voorloper: begrafenisfonds Kooger Doodenbos in Koog aan de Zaan (1743). Via een lange reeks van fusies en overnames uiteindelijk opgegaan in Nationale Nederlanden, dat in 1991 fuseerde met NMB Postbank Groep tot ING.

1759

Aegon 260 jaar

Begonnen in 1759 als een coöperatieve uitvaartverzekeraar: De Broederlijke Liefdesbeurs in Haarlem.

1806

Duyvis 213 jaar

De geschiedenis van 'Duyvis als er een fuif is' gaat terug tot 1806. Toen begon Teewis Duyvis in Koog aan de Zaan in molen 'De Halve Maan' een olieslagerij (lijn- en koolzaad).

1792

AkzoNobel 227 jaar

Huisschilder Wiert Willem Sikkens begon in 1792 in Groningen-stad met de productie van Sikkens Lakken. Sikkens is tegenwoordig onderdeel van AkzoNobel – en daarmee de oudste rechtsvoorganger van het Nederlands-Zweedse concern.

1765

Royal Wessanen 254 jaar

Opgericht in 1765 in Wormerveer door kaashandelaar Adriaan Wessanen en zijn neef Dirk Laan, als handelonderneming in mosterd-, kanarie- en andere zaden. In de beginjaren groeide het bedrijf vooral dankzij de enorme populariteit van zangvogels.

1811

Achmea 208 jaar

Begonnen in 1811 als Onderlinge Waarborgmaatschappij Achlum – een coöperatieve verzekeringsmaatschappij van en voor Friese boeren die hun bezit tegen brand verzekerden.

1817

VSF-fonds 202 jaar

Roots gaan terug tot de Nutsspaarbank Haarlem. Die was in 1817 opgericht door het departement Haarlem van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, die als doel heeft welzijn in de ruimste zin van individu en gemeenschap te bevorderen.

1818

UCC Coffee 201 jaar

Oorsprong ligt in Den Bosch, waar in 1818 koffiebranderij en theehandel 'De dry Swarte Mollen' werd opgericht.